

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Hangfelvételek engedély nélküli bérbeadása; az okozott vagyoni hátrány

Ügyszám: SZJSZT 2/2002

A bíróság által feltett kérdések:

1. Okozott-e, ha igen milyen mértékű vagyoni hátrányt a vádlott a CD lemezek engedély nélküli kölcsönbe adásával (ún. próbavétellel) az egyes lemezkiadóknak?
2. A vagyoni hátrányt jelen esetben milyen számítási módszer alapján lehet megállapítani, elfogadható-e a Magyar Hanglemezkiadók Szövetsége szakértői és ellenőrzési csoportja által elkészített szakértői véleményben alkalmazott számítási módszer a vagyoni hátrány megállapítására? Amennyiben ez a számítási módszer nem elfogadható, milyen számítási módszert javasol, és ebben az esetben mekkora a vagyoni hátrány összege?
3. Megállapítható-e a vagyoni hátrány pontos összege az egyes hanglemezkiadók tekintetében, illetőleg a vagyoni hátrány pontos összegének a megállapíthatóságának annak minimum összege?
4. A lemezkiadókon kívül egyéb szervezetre, természetes személy (pl. szerzők, előadók) károsodtak-e, ha igen megállapítható-e az őket ért kár pontos összege?
5. A szakértők egyéb szükségesnek ítélt megállapítása.

Az eljáró tanács válasza:

Ad 1. Az eljáró tanács megvizsgálta az iratokhoz csatolt klubtagsági belépési nyilatkozatot és szerződést, valamint az adásvételi szerződést. Megállapította, hogy az adásvételi szerződés megfelel a Polgári Törvénykönyvben az adásvétel egyes különös nemei között szabályozott próbára történő vásárlásnak (Ptk. 371. §). Ezzel összefüggésben vizsgálni kell, hogy ezek az adásvételi szerződések mire irányulnak, tudniillik, amennyiben a műpéldányok tulajdonjogának átruházását célozzák, akkor az Szjt. (1999. évi LXXVI. tv.) 23. § (5) bekezdése értelmében a szerzői és szomszédos jogi jogosultak nincsenek abban a helyzetben, hogy jogaikat tovább gyakorolják. Ez az ún. jogkimerülés elve. Tekintettel arra, hogy a vádlott tevékenységét túlnyomórészt a régi Szjt. (1969. évi III. tv.) hatálya alatt fejtette ki, azt is vizsgálni kell a bíróságnak, hogy a régi Szjt.-nek volt-e jogkimerülés tekintetében rendelkezése. A régi Szjt. 28. § (3) bekezdésének első fordulata más szavakkal, de lényegében szintén tartalmazza a jogkimerülés jogintézményét.

Amennyiben a bíróság a fenti jogi kérdésben úgy foglal állást, hogy a vádlott a műpéldányok tulajdonjogának átruházása céljából kötött adásvételi szerződéseket, akkor bűncselekmény nem történt, mert a vádlott nem okozott vagyoni hátrányt. Amennyiben a bíróság a jogkérdésben úgy dönt, hogy a vádlott a szerzői és szomszédos jogi jogosultak engedélye nélküli bérbeadást valósított meg, akkor a vagyoni hátrány mértéke tekintetében az eljáró

tanács egyetért a Magyar Hanglemezkiadók Szövetsége (MAHASZ) Szakértői és Ellenőrzési Csoportja által 2000. március 27-én elkészített szakértői vélemény 3. oldalán rögzített 2000,- Ft/CD vagyoni hátránnyal.

Ad 2. Feltételezve, hogy elmaradt vásárlásokról van szó, a vagyoni hátrány számításánál azt kell figyelembe venni, hogy megvalósult vásárlás esetén a lemezkiadó milyen bevételre tett volna szert. A vagyoni hátrány 1. pontban említett mértéke a következő tételekből tevődik össze. A hangfelvétel előállítás költsége, a hanghordozó és borító gyártási költsége, a szerzői jogdíjak, az előadóművészek jogdíja és a kiadó haszna, stb. Jogsértő felhasználás esetén a szerzői és szomszédos jogi jogosultak ezektől a bevételektől esnek el.

Ad 3. Az eljáró tanács a vagyoni hátrány mértékét és számításának módszerét elfogadva, megállapíthatónak tartja a vagyoni hátrány pontos összegét az egyes hanglemezkiadók tekintetében. Mivel az iratokban fellelhető szerződések megnevezik a szerződések tárgyát képező hangfelvételek előadóit, a MAHASZ szakértője pedig megállapította a lefoglalt CD-k címét is, így minden további nélkül beazonosíthatók a vagyoni hátrányt elszenvedett hangfelvétel kiadók is. Az egyes hangfelvétel kiadók tekintetében a vagyoni hátrány pontos összegét, ellentétben a MAHASZ szakértőjének a lefoglalt CD-k számán alapuló számításával, az iratokhoz csatolt jogügyletekben – amennyiben azok jogsértőek – szereplő kiadványok bérbeadásának gyakorisága alapján lehet kiszámítani. Ahány bérbeadás volt, annyiszor 2000,- Ft a hangfelvétel kiadók vagyoni hátránya.

Ad 4. A lemezkiadókon kívül a szerzők és előadóművészek is károsodnak, de az ő díjigényük a 2000,- Ft/CD vagyoni hátrányban benne szerepel. A lemezkiadók a szerzők jogdíját az ARTISJUS Szerzői Jogvédő Iroda Egyesületnek, az előadóművészekét közvetlenül fizetik meg.

Ad 5. Az eljáró tanácsnak egyéb észrevétele nincs.

Budapest, 2002. március 18.

Dr. Szilágyi István
a tanács elnöke

Marácziné dr. Mann Judit
a tanács előadó tagja

Victor Máté
a tanács szavazó tagja